

DCM-16080001060502 Seat No. _____

Third Year B. Com. (Sem. VI) (CBCS) (W.E.F. 2016)

Examination

July – 2022

Human Resource Management - 2 :

5 : DSE - 2 : HRM - 2

(Old Course)

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ જમણી બાજુએ દર્શાવેલા છે.

1 માનવ સંસાધન તાલીમની વ્યાખ્યા, અર્થ અને તેની વિવિધ પદ્ધતિઓ સમજાવો. 20

અથવા

1 “તાલીમ અને વિકાસ” વિગતવાર ચર્ચા કરો અને તાલીમનું મહત્વ-લાભો વર્ણવો. 20

2 મજૂર કલ્યાણ પ્રવૃત્તિનું મહત્વ અને કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. 20

અથવા

2 કામદાર-કર્મચારી સલામતી અંગે વિવિધ જોગવાઈઓ ચર્ચો. 20

3 ઔદ્યોગિક માનસશાસ્ત્ર એટલે શું ? તેના હેતુઓ જણાવી, તેના કાર્યક્ષેત્ર વિશે નોંધ લખો. 15

અથવા

3 ઔદ્યોગિક સંબંધો : અર્થ કાર્યક્ષેત્ર અને અગત્ય સમજાવો. 15

4 ઔદ્યોગિક ઝઘડાનો અર્થ આપો અને તેના ઉકેલની વિવિધ પદ્ધતિઓ ચર્ચો. 15

અથવા

4 મજૂર સંઘોના અર્થ, કાર્યો વર્ણવો. 15

ENGLISH VERSION

Instruction : Marks of each question are shown on the right side.

- 1 Explain the definition - meaning of Human Resource Training and its different methods. **20**

OR

- 1 Discuss in detail - "Training and Development" and describe the importance - benefits of training. **20**

- 2 Discuss importance and scope of labour welfare activities. **20**

OR

- 2 Discuss various provisions for employee safety. **20**

- 3 What is industrial psychology ? State its objectives and write a note on its scope. **15**

OR

- 3 Industrial relations : Explain the meaning, scope and importance. **15**

- 4 Give the meaning of industrial disputes and discuss various methods to resolve it. **15**

OR

- 4 Describe the meaning, functions of Trade Unions. **15**
